

Nr 1309

**av herrar Olsson i Kil och Stålhammar
om obligatorisk föräldrautbildning.**

Barnuppfostran hör till de mest ansvarsfyllda och svåra uppgifter de flesta vuxna någonsin har. Någon utbildning för dessa viktiga uppgifter krävs emellertid inte. För tidigare generationer var det lättare, då levnadsomständigheterna såsom yrke, boendemiljö osv. i stor utsträckning "ärvdes" av de yngre. Det var lättare att förstå sin omgivning och därmed behärska den. I dag förändras samhället mycket snabbt, nya bostadsområden byggs upp, skolmiljön förändras, arbetslivet specialiseras och pressen på individen ökar. Föräldrarna känner inte längre den alltmer komplicerade värld barnen växer upp i och har därmed svårt att möta och uppfylla de nya krav som ställs på dem och barnen.

Samtidigt med dessa förändringar har samhället genom stat och kommun övertagit en allt större del av de uppgifter som tidigare låg på föräldrarna. Förslaget om en allmän förskola, liksom tendensen till allt längre skolgång för fler, innebär i viss utsträckning att föräldrarnas inflytande över sina barn minskar. Vi anser inte för vår del att samhällets ökade insatser härvidlag är felaktiga, men vi förutsätter då, att föräldrarna genom en obligatorisk föräldrautbildning ges kunskaper på ett sådant sätt, att de får reella förutsättningar att också ansvara för sin del av barnens fostran, utveckling och vård.

Konsekvensen av denna situation blir lätt störningar i familjerelationerna. Föräldrarna förstår inte varför barnen beter sig så eller så och har inte tid eller förmåga att ta itu med problemen. Den bristande kunskapen om barnens behov förorsakar missförstånd, vilka i olyckliga fall leder till allvarliga missförhållanden.

Ett sätt att avhjälpa dessa brister är obligatorisk föräldraundervisning. Det torde inte vara tillräckligt med frivillig undervisning. Erfarenheterna från många andra områden visar att frivilligheten ofta innebär att de *verkliga* behoven aldrig blir tillfredsställda. De som deltar är redan intresserade, läser litteratur om barnpsykologi osv. De som kanske har störst förutsättning att lyckas med sin uppgift är de första att anmäla sig till frivilliga föräldrautbildningskurser.

Att delta i kurser efter en tröttande arbetsdag kräver ett mycket stort intresse, och flertalet har svårt att få tid och ork att räkna till. Sannolikt bli det särskilt svårt att få fäderna till undervisning, även om utbudet av kurser ökas kraftigt. Det finns ju dessutom ett stort traditionellt motstånd hos många fäder som är svårt att övervinna på frivillighetens väg.

En mycket vanlig inställning hos föräldrar är slutligen att "det som dög åt mig duger också åt mina barn". Denna inställning kan skapa mycket svåra konflikter i familjen och är i sig ett argument mot deltagande i föräldraundervisning.

I dag betraktas det som en naturlig skyldighet att skolutbildning är obligatorisk, att utbildning krävs för yrkesverksamhet, att körkort krävs för bilkörning, att barn skall undersökas, vaccineras osv. Det är fullt möjligt att göra det lika naturligt för människor att barnen får sin vård och uppfostran av föräldrar som har beredskap för denna uppgift. Föräldrautbildningen skall i stället för som tvång uppfattas som en självklar rättighet och service, liksom förebyggande vård och rådgivning är en rättighet vid barna- och mödravårdscentraler. Det måste slås fast att den psykiska hälsan är lika angelägen som den fysiska och att det för barnens välmående krävs omsorgsfulla förberedelser i bägge avseendena.

Vilka sanktioner skall samhället slutligen kunna tillgripa om föräldrarna vägrar delta i den obligatoriska föräldraundervisningen? Svaret måste bli att det naturligtvis är uteslutet att utmäta straff eller ta ifrån föräldrarna barnen. En vägran att delta i undervisningen från föräldrarnas sida bör emellertid dels föranleda åtgärder från samhällets sida i syfte att påverka föräldrarna till deltagande, dels vara skäl för mer frekvent uppsökande verksamhet och kontroll av barnens miljö.

Föräldrarna har ett oerhört inflytande över sina barns liv. Barnen formas i högsta grad av sina erfarenheter under barndomen. Detta innebär således att föräldrarna genom utbildning måste ges reella möjligheter att fylla sin del av fostraransvaret.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi

att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer om förslag till utformning av obligatorisk föräldrautbildning.

Stockholm den 26 januari 1973

BILLY OLSSON (fp)

BERT STÅLHAMMAR (fp)

i Kil